Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

6. SINIF TÜRKÇE DERSİ 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI · Sınav 5 (Zor düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 5 (örnek dağılım*)

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
1	**T.O.6.15** Bilgilendirici metinlerde metin yapılarından hareketle önemli bilgileri belirlemeye yö- nelik çözümleme yapabilme	Problem: Işık kirliliği – yapay ışığın gereğinden fazla ve yanlış yönde kullanılması. Sonuçlar: Göç eden kuşlar yollarını şaşırabilir; kaplumbağa yavruları denizden uzaklaşıp karaya yönelebilir (yıldızların görünmemesi de kabul edilir). Çözümler: Kullanılmayan ışıkları kapatmak; lambaların ışığını yere yönlendirmek; kaplumbağaların yumurtladığı dönemlerde kıyıdaki ışıkları azaltmak. Çözüm bölümünü başlatan ifade: “Peki, ne yapabiliriz?”	Problem ve tanımı **(4 p)** İki sonuç (her biri 2 p) **(4 p)** Üç çözüm (her biri 2 p) **(6 p)** Çözüm bölümünü başlatan ifade **(2 p)** **Toplam: 16 p**
2	**T.O.6.13** Metni yorumlayabilme	Başlıktaki “kaybolma” gerçek değil, görünüşte bir kaybolmadır: Yıldızlar yerindedir ama ışık kirliliği yüzünden onları göremeyiz. Başlık okuru düşündürmek ve merak uyandırmak için seçilmiştir. Son cümle umut verir; önlemler alınırsa şehirde de yıldızların yeniden görülebileceğini anlatır.	Kaybolmanın gerçek değil, görünüşte olduğunu yorumlama **(6 p)** Başlığın seçilme amacına değinme **(3 p)** Son cümlenin anlamı (umut, çağrı) **(5 p)** **Toplam: 14 p**
3	**T.O.6.24** Okuduğunu değerlendirebilme	Bu görüş doğru değildir. Metne göre ışık kirliliği göç eden kuşların yollarını şaşırmasına, kaplumbağa yavrularının denizden uzaklaşmasına yol açar. Ayrıca gereksiz ışık kullanımı enerji israfıdır. Yani sorun yalnızca yıldız izleyenleri değil, bütün canlıları ve hepimizi ilgilendirir.	Değerlendirme yargısı **(3 p)** Metinden birinci kanıt (kuşlar/kaplumbağalar) **(4 p)** Metinden ikinci kanıt (enerji vb.) **(4 p)** Sonuç cümlesi **(3 p)** **Toplam: 14 p**
4a	**T.O.6.22** Çoklu ortam ögelerine yönelik çözümleme yapabilme	Amaç, ışıklar açıkken ve kısılmışken gökyüzünü karşılaştırmaktır. Fotoğraflar farkı bir bakışta, somut biçimde gösterir; okur ışık kirliliğinin etkisini kendi gözüyle görür.	Karşılaştırma amacını belirtme **(4 p)** Görselin sağladığı kazanımı açıklama **(3 p)** **Toplam: 7 p**
4b		Video, ışık kirliliğinin kaplumbağa yavrularına etkisini hareketli görüntülerle anlatır; harita, etkinliğe katılan mahalleleri gösterir. Öneri: Işıkların kısılmadan önce ve sonra ölçülen enerji tüketimini gösteren bir grafik ya da bir gökbilimcinin sesli anlatımı eklenebilir.	Video ve haritanın işlevi **(4 p)** Uygun bir öge önerisi **(3 p)** **Toplam: 7 p**

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
5	**T.O.6.20** Metindeki söz sanatlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme	1. Kişileştirme (ay utanıyor, bakıyor). 2. Konuşturma ve kişileştirme: Işıklar konuşturulmuştur; ayrıca "bağırmak" insana özgü bir davranıştır. 3. Benzetme (gökyüzü, mürekkep dökülmüş deftere benzetilmiştir; yön: karanlık). Özgün örnek: Yıldızlar, siyah bir kumaşa serpilmiş inciler gibi parlıyordu.	Üç sanatın doğru belirlenmesi (3 × 2 p) **(6 p)** 2. cümledeki iki sanatın açıklanması **(4 p)** Benzetme içeren özgün cümle **(4 p)** **Toplam: 14 p**
6	**T.O.6.26** Metindeki probleme çözüm üretebilme	Örnek: 1. Projektörlerin başlıkları yere doğru çevrilir; böylece bahçe aydınlanır ama ışık gökyüzüne yayılmaz. 2. Gece yarısından sonra hareket algılayan lambalar kullanılır, gereksiz ışık yanmaz. Engel: Yeni lambaların maliyeti. Aşma: Velilerden destek istenebilir ya da önce mevcut lambaların yönü değiştirilerek masrafsız adım atılır.	İki tarafı gözeten çözüm **(4 p)** En az iki uygulama adımı **(4 p)** Olası engel **(3 p)** Engeli aşma yolu **(3 p)** **Toplam: 14 p**
7	**T.Y.6.21** Yazım kuralları ve noktalama işaretlerini uygulayabilme	1. yumurtaladığı → yumurtladığı (kelimenin doğru yazımı "yumurtlamak"tır). 2. Selin hanım → Selin Hanım (kişi adından sonra gelen saygı sözü büyük harfle başlar). 3. kapatın" → kapatın." (tırnak içindeki cümlenin sonuna nokta konur). 4. Samanyolunu → Samanyolu'nu (gök cismi adı özel addır, eki kesmeyle ayrılır). "Muğla'ya" doğru yazılmıştır.	Her doğru düzeltme (4 × 2 p) **(8 p)** Düzeltmelerin kuralları (4 × 1,5 p) **(6 p)** **Toplam: 14 p**

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir. *Bu sınav için Bakanlık konu-soru dağılım tablosu yayımlanmadığından, öğretim programındaki öğrenme çıktılarına göre örnek bir dağılım kullanılmıştır; okulunuzun zümre kararını esas alınız.